

DIVADELNÁ NITRA
ÚZEMIE ÉTOS/TERRITORY ETHOS
MEDZINÁRODNÝ FESTIVAL / INTERNATIONAL THEATRE FESTIVAL

25-26-27-28-29-30
SEPTEMBER | 2020

TLAČOVÁ
SPRÁVA 5

Asociácia Divadelná Nitra | Divadelná Nitra Association > Svätoplukovo nám. 4, 950 53 Nitra, Slovakia
Tel.+ Fax: +421 37 6524 870 | Mobil: +421 903 55 44 75 | e-mail: nitrafest@nitrafest.sk | www.nitrafest.sk | IČO: 340 745 71 | DIČ: 20 21 20 60 33

Umenie, ktoré odvážne reflektuje spoločnosť a politiku. Aj taká bude tvár Divadelnej Nitry

Rok 2020 je oficiálne vyhlásený za Rok slovenského divadla. Do osláv nečakane zasiahla koronakríza a divadlo sa zrazu stalo ťažko skúšaným aktérom historického míľnika. Udalosti, ktoré zasiahli slovenskú spoločnosť a spolu s ňou aj umenie, sú námetom viacerých inscenácií, ktoré uvedie Medzinárodný festival Divadelná Nitra (25. – 30. 9. 2020) vo svojom programe. Neostávajú však len udalosťami z minulosti, ale presahujú do súčasnosti a kladú dôležité otázky o morálke.

Pred tromi desaťročiami stáli na tribúnach, štrngali kľúčmi na námestí a verili v slobodu a demokraciu. Emília Vášáryová, Emil Horváth, František Kovár, Richard Stanke či Ingrid Timková rovnako ako aj ďalší herci mali počas **Nežnej revolúcie dôležitú úlohu a sú to často práve oni, ktorí aj dnes stoja pred davmi ľudí a stávajú sa hlasom spoločnosti.** Možnosť zaspomínať si na to, akú úlohu zohrali divadelníci v Novembri '89, ale pozrieť sa aj na to, ako ju reflektuje súčasná mladá generácia, prináša inscenácia Slovenského národného divadla **Dnes večer nehráme.** Dokumentárno-fantaskný kabaret, ktorý vznikol v spolupráci s českým režisérom Jiřím Havelkom a medzigeneračným kolektívom hercov, rekonštruje revolučné udalosti, a to v inteligentnej, nápaditej a neraz vtipnej skladačke obrazov. „*Tvorcovia raz civilne, inokedy teatrálne polemizujú o tom, ako sa hodnoty, ktoré herci reprezentujú na javisku, odtláčajú do ich občianskych postojov, o tom, čo je ešte divadlo, čo už je realita a či vôbec existuje medzi nimi hranica. Poukazujú aj na zraniteľnosť a niekedy dokonca idealizmus a naivitu umelcov, ktorí v dobrej viere pomáhali a stále pomáhajú aktivovať občiansku spoločnosť, aj keď neraz s rozpačitými výsledkami,*“ hovorí kurátor Milo Juráni, podľa ktorého výsledný zážitok z inscenácie závisí aj od veku a skúseností samotného diváka či jeho príklonu k určitému názorovému prúdu. Podľa toho môže vo videnom prevládnuť príchut' nostalgie, kritický pohľad na prelínanie politiky a umenia alebo prepojenie so súčasnosťou. „*V čase riešenia dôsledkov a následkov epidémie ochorenia COVID-19 sa opäť ukázalo, akou slabou prioritou je kultúra vo verejnej sfére. Okrem toho inscenácia Dnes večer nehráme potvrdzuje, že naša prvá scéna je otvorená trendom, risku a tvorivým experimentom, je aj užitočnou inscenáciou o hodnote umenia a umelca a o étose, ktorý s tým súvisí,*“ dodáva Juráni.

Myslia si, že peniaze im dávajú všetku moc sveta a že si môžu kúpiť všetko a všetkých. Biblický revival **Komedia česká o bohatci a Lazarovi** Slovenského komorného divadla Martin ich **pýchu a egoizmus demaskuje a ostro pranieruje**. Stará renesančná moralita Pavla Kyrmezera, napísaná v biblickej češtine, je aj po 450 rokoch aktuálna a v réžii Lukáša Brutovského nastavuje nemilosrdne kritické zrkadlo dnešnej konzumnej a materialistickej spoločnosti, a to tak presvedčivo, že v divákovi vyvoláva pocit trpkého zahanbenia. *„Či už sú dnešným ‚bohatcom‘ niektoré politické elity, celebrity zo šoubiznisu, alebo oligarchická smotánka a či si za Lazara dosadíme migranta, alebo chudobného človeka z hladovej doliny, v hodine smrti si budú všetci rovní. Mnohí sa však správajú tak, akoby sa ich to netýkalo. Táto pointa nadobudla v martinskej inscenácii aktuálnu naliehavosť,“* myslí si kurátorka Martina Mašlárová. Dobre zohraný herecký kolektív podáva sústredený výkon, ktorému dominuje Tomáš Mischura v role samolúbeho boháča. *„Dobré divadlo by malo odrážať dobu, v ktorej vzniká, a festival sa pre mňa stáva akýmsi miestom stretnutia, kumulovania alebo zrážania týchto odrazov doby. Komedia česká o bohatci a Lazarovi je moralita a to sa v divadle často nevidí. Poňali sme to ako jednu veľkú bohapustú párty a je na divákoch, či sa budú nemo prizerať, alebo sa zapoja,“* hovorí Mischura.

Slovenské národné povstanie a zlomové dni druhej svetovej vojny ešte nikdy neboli tak blízko. Nezvyčajný zážitok sľubuje jedna z prvých imerzných inscenácií v kamennom divadle na Slovensku **Tichá noc, tmavá noc**. Diváci začnú dobrodružstvo presunom z Nitry do Zvolena, aby sa v Divadle Jozefa Gregora Tajovského naplno ponorili do diania tej doby. *„Frontové divadlo na čele s Andrejom Bagarom morálne povzbudzovalo povstaleckých vojakov, ranených i nemocničný personál. Herec – prvý slovenský Jánošík – a filmový režisér Paľo Bielik dokumentoval situáciu na fronte,“* načrtáva historické udalosti, ktoré sa stali základom dvoch z niekoľkých príbehových línií inscenácie, kurátor Milo Juráni. Český tím, dramaturgička Marie Nováková a režisér Ivo Kristián Kubák, vytvoril pôsobivé divadlo, ktoré čerpá z autentických dokumentov, ako sú pamäti, korešpondencia, denníky a filmy, a prináša ich priamo k publiku v podobe silných dialógov, presvedčivých obrazov a civilného herectva. Ilúziu paralelnej reality ukotvenej v historickej udalosti precízne budujú Richard Sanitra, Ondřej Daniš, Veronika Slamková a ďalší herci. *„Okrem toho, že je inscenácia reflexiou jedného zo zlomových období slovenskej histórie aj dejín divadla, poukazuje aj na to, že hodnota umenia nespočíva iba v samotnej tvorbe, ale aj v hodnotových rebríčkoch jeho predstaviteľov. Tí, na ktorých spomínajú vo Zvolene, boli ochotní zachovať étos, ktorý stál na strane slobody, spravodlivosti, pomoci druhým a demokracie práve v najťažších chvíľach,“* dodáva Juráni. Zvolenské divadlo je tak po prvý raz v programe Divadelnej Nitry.

Do programu Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra zaradili organizátori mimo kurátorského výberu, v sekcii Festival Extra, inscenáciu **Dom** českej autorky Anny Saavedrovej v réžii Mariána Amslera. Vznikla na doskách

Divadla Andreja Bagara v Nitre po viac ako 40 rokoch od premiéry slávnej inscenácie hry Federica Garcíu Lorcu *Dom Bernardy Alby* v réžii Jozefa Bednárika. Nejde však o snahu rekonštruovať známe scénické dielo, ale o nový prepis tejto hry, ktorá podáva **správu o súčasnej spoločnosti neschopnej reagovať na inakosť**. „*Náš Dom je veľmi aktuálnou javiskovou básňou, plnou pocitov, surrealistických obrazov a metafor. Je o búraní akýchsi múrov, stereotypov, predsudkov. Je, samozrejme, aj o bezmocnosti, o veľkých výkrikoch proti bezpráviu, o temnej vášni, o nenaplnenej láske, ale predovšetkým o veľkej túžbe po slobode,*“ opisuje herečka Daniela Kuffelová, ktorá stvárňuje hlavnú postavu Bernardu Albu. Okrem nej sa v ženskom obsadení predstaví aj Žofia Martišová, ktorá Bernardu stvárnila pred 40 rokmi a dnes hrá jej matku. Federica Garcíu Lorcu hrá Peter Oszlík. Diváci nájdu v inscenácii *Dom* aj iné témy, ktoré rezonujú v súčasnosti, napríklad bigotné dodržiavanie tradícií, spoločenské normy, predsudky či spoločenské odsúdenie, a to na pozadí občianskej vojny v Španielsku.

Dvadsiaty deviaty ročník Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra sa bude konať v priestoroch Divadla Andreja Bagara v Nitre, Divadla Jozefa Gregora Tajovského vo Zvolene, Synagógy, Vily K a na Svätoplukovom námestí.

Vstupenky na predstavenia si záujemcovia môžu zakúpiť online prostredníctvom predajne siete GoOut a od 7. 9. 2020 aj v pokladnici festivalu (hlavný vchod Divadla Andreja Bagara v Nitre) v čase od 15.00 do 17.00. Vzhľadom na zvýšenú bezpečnostnú pozornosť odporúčajú organizátori vstupenky zakúpiť online.

Asociácia Divadelná Nitra zabezpečí dodržiavanie všetkých hygienických a protiepidemických opatrení počas konania Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra 2020 v súlade s aktuálne platnými predpismi Úradu verejného zdravotníctva SR a Divadla Andreja Bagara v Nitre. Viac informácií o opatreniach na www.nitrafest.sk.

Projekty Asociácie Divadelná Nitra podporili

u. fond
na podporu
umenia

Projekty Asociácie Divadelná Nitra z verejných zdrojov
podporil Fond na podporu umenia, hlavný partner projektov

Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

Hlavní mediální partneri

:RÁDIO DEVÍN
:RÁDIO_FM

Mediální partneri

TVnitrička
regionálna televízia

KULTÚRNY ŽIVOT
- umenie dobrej spoločnosti -

kapitál

.týždeň

CITYLIFE.SK
ČO SA DEJE V BRATISLAVE A OKOLÍ

WebNoviny

S I T A
SLOVENSKÁ TLAČOVÁ AGENTÚRA
SLOVAK NEWS AGENCY

Partneri

teritotory
ethosie
uzetos